

OBSAH

ÚVOD	11
Kapitola 1.	
LIST ŘEHOŘI DIVOTVŮRCI	
„Kdy a komu jsou užitečné filosofické nauky k výkladu Svatých Písem – podle jejich svědectví“	17
HISTORICKÝ A LITERÁRNÍ RÁMEC DÍLA	17
Órigenův životopis v Eusebiových Církevních dějinách	17
<i>Mládí</i>	17
<i>Alexandrijská katechetická škola</i>	19
<i>Návrat ke studiu filosofie</i>	20
<i>Závěr působení v Alexandrii – spory</i>	24
<i>Odchod do Kaisareie a smrt</i>	26
Program kaisareiského didaskaleia – Chvalořeč Řehoře Divotvůrce	26
<i>Řehoř Divotvůrce</i>	26
<i>Program výuky</i>	28
Dialektika	28
Fyzika	28
Etika	29
Theologie	32
Dodatek: Dělení věd v Komentáři k Písni písni	34
VÝKLAD LISTU	37
Filosofie v nejznámějších alegorezích	37
<i>Órigenés a filosofie</i>	37
Órigenés a pohanské vědy	37
Órigenův význam v dějinách filosofie	38
Órigenés a jeho alexandrijští předchůdci	38
Órigenův vztah k soudobým filosofickým školám	44

Vztah filosofie a theologie ve vybraných homiliích	48
<i>Jozue a Jeremjáš – kritika filosofie</i>	48
<i>Genesis – diferencující přístup</i>	50
<i>Leviticus – nutnost očistění filosofie od pohanství</i>	52
LIST ÓRIGENA ŘEHOŘI DIVOTVŮRCI (překlad)	55
<i>Filosofie slouží theologii</i>	55
<i>Okradení Egyptanů</i>	56
<i>Varování před heresemi</i>	56
<i>Výzva k četbě Písma a modlitbě</i>	58
Obsah Listu	59
<i>Úvod – Datum a okolnosti vzniku listu</i>	59
<i>Filosofie je pomocná věda theologie</i>	60
<i>Alegorický výklad krádeže egyptského zlata –</i>	
<i>užitečnost filosofie při oslavě Boha – zlato bohoslužby</i>	63
<i>Varování před heresemi – zlato modloslužby</i>	66
<i>Důležitost četby Písma a modlitby</i>	70
<i>Theologie hledání</i>	71
<i>Shrnutí</i>	73
List a vybrané alegoreze	74
<i>Místo Listu Řehoři Divotvůrci v Órigenově díle</i>	74
<i>Vztah k vybraným alegorezím</i>	75
Společná doba vzniku	75
Kritika filosofie (Hom. in Jos. VII, 1 a Ep. ad Gregorium 2)	75
Diferencující přístup k filosofii (Hom. in Gen. XIV, 3 a Ep. ad Gregorium 1)	76
Očistění filosofie (Hom. in Lev. VII, 6 a Ep. ad Gregorium 1)	76
Kapitola 2.	
PŘEDMLUVA K PERI ARCHÓN	79
ÚVOD	79
Název	79
Latinský text	82
Obsah	84
Órigenova heterodoxie?	87
Terminologické problémy	87

<i>Zrozený, ne stvořený</i>	89
<i>Stvoření ex nihilo</i>	93
<i>Apokatastasis etc.</i>	97
ÓRIGENÉS – PŘEDMLUVA K PERI ARCHÓN (překlad)	101
Kristus je pravda	101
Kriterium pravdivosti	101
Východisko theologie	102
Obsah učení církve	103
Postup systematizace	107
KOMENTÁŘ	108
Úvod	108
Křesťanská theologie jako teoretická věda (Praef. 1)	108
Regula fidei (Praef. 2)	112
Východisko theologie (Praef. 3)	114
Věrouta (Praef. 4–10, 187)	122
Postup systematizace (10, 188 – 10, 196)	151
Kapitola 3.	
KŘESŤANSTVÍ JAKO PAIDEIA (Závěr)	155
Oslepení paideiou	155
Řecká paideia	156
Starozákonní a novozákonní paideia	158
Nová křesťanská a stará řecká paideia	162
Apologie – paideia a filosofie	167
Klémentova paideia	173
Duchovní cvičení u Klémenta a Órigena	180
SUMMARY	187
LITERATURA	195
Primární literatura	195
Sekundární literatura	196
POUŽITÉ ZKRATKY	201
EDIČNÍ POZNÁMKA	203
REJSTRÍK ANTICKÝCH A RANĚ KŘESŤANSKÝCH AUTORŮ	205